

כְּקוֹל הַתּוֹר הַזֶּה, ז"ה וְזֹאת תּוֹר שְׁוִים.

מָה רוֹצֵה לומר? וְסוּד הַדְּבָר - בְּזִמְן שֶׁלֹא תִהְיֶה תַחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה, א' שֶׁל זֹאת יוֹרֵד, וְהוּא מַתַּחַת לַכֹּל, וְעוֹלָה ה' שֶׁל זֶה אֵל וְאֵנוּהוּ מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת, שֶׁה"א לֹא יִכְלֶה לְדוֹר וְלָהֵיטוֹת בֵּין עַמִּים נְכָרִים, שֶׁה"א קְדוּשָׁה חֲתוּכָה מִן הַשֵּׁם. ה"א אֶלֶף: ה"א עֲדִיפָה בַקְדוּשָׁה, א' עֲדִיפָה לְאוֹתִיּוֹת. כְּשִׁינְשׁוּבוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָם, ה"א קְדוּשָׁה שֶׁהיא חֲתוּכָה מִן הַשֵּׁם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, תִּשׁוּב בְּזֶה וְיֵצֵא מִנֵּינ מִתְּקַן.

רְבִי אֲבָא פִתַח וְאָמַר, (ישעיה מ) מִי מְדַד בְּשַׁעְלוֹ מִים וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תַּכְּנֵן. זֶה תּוֹר, שְׁוִין כְּבִיכּוֹל ז' לר', ר' לַת', ו' לַה', זֶרֶת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁבַעִים שָׁנִים. מִכָּאן מִן הַשָּׁמַיִם וְעַד הָאָרֶץ, כִּיצַד? תּוֹר, זֶרֶת וְהָיָה ה"ו תּוֹר. הַקְּדָמָה ה' ל'ו' וְהַקְּדָמָה ו' לַת', ת' לר', ר' לז', (שמות כח) רְבוּעַ יִהְיֶה כְּפוֹל זֶרֶת אֶרְכּוֹ וְזֶרֶת רְחִבּוֹ כְּפוֹל.

וַיֹּאמֶר קָחֶם נָא אֵלַי וְאֲבָרְכֶם. יֹאמֶר, מִשְׁהִיּוֹ מִתְּעַסְקִים בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וְהִיתָה מִדָּה זֹו בֵּין חַכְמֵיהֶם, אֲבָרְךָ אוֹתָם, וְהַסוּד - (בראשית לב) וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב. וַיֹּאמֶר לְמָה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמִי. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב, מִנֵּינ זֶה לְמִנֵּינ הַרְאֵשׁוֹן שֶׁלְּפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשָׁנוּ בַמְּקוֹמוֹ.

וְסוּד אַחֵר - וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַגּו', וַיֹּאמֶר לְמָה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שֵׁם. זֶה לֹא עֲתִיד, אֲלֵא בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל זֶה לְבָרֶךְ אוֹתָם. וְסוּד גְּדוֹל שְׁנֵי בַמְּקוֹם שֶׁל הַפְּסוּק הַזֶּה, אֲבָל לֹא בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ אֲלֵא לְהַשְׁמִיעַ פְּסוּק זֶה שְׁאִמְרָתִי מִלְּפָנֶי שְׁאִמְרָתִי לְךָ שֶׁתּוֹרָה נִקְרָאת זֶה. כְּתוּב (שופטים

דְּאֵינִין עֲרַבִין כְּקֵלָא דְתוֹרָא דָּא, ז"ה וְזֹאת תּוֹר שְׁוִין.

מָאִי קָא מִיִּירֵי. וְרָזָא דְמִלְתָּא, בְּעַדְנָא דְלֹא תִהְוִיין תַּחֲתוֹת גְּדַפֵּי שְׂכִינְתָּא, א' דְלִזְאֵת נְחִית, וְהוּא מַתַּחֲת לְכֹלָא, וְסִלִּיקַת ה', דְזֶה אֵלַי וְאֵנוּהוּ, מִדְּחָרֵב בֵּיתָא, דְה"א, לֹא יִכְלֵא לְדוֹר וְלָמָּהוּי בֵּין עַמְּמִין נוֹכְרָאִין, דְה"א קְדִישָׁא חֲתוּכָא מִן שְׁמָא. ה"א אֶלֶף, ה"א עֲדִיפַת בַקְדוּשָׁא, א' עֲדִיפַת לְאַתּוּוֹן. כִּד יְתוּבוּן יִשְׂרָאֵל לְאַרְעֵהוּוֹן, ה"א קְדִישָׁא דְהִיא חֲתוּכָא מִן שְׁמָא דְקְדוּשָׁא בְרִיךְ הוּא, תִּיתוּב בְּזֶה וְיַפּוּק מִנֵּינָא תְּקַנְתָּא.

רְבִי אֲבָא פִתַח וְאָמַר, (ישעיה מ) מִי מְדַד בְּשַׁעְלוֹ מִים וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תַּכְּנֵן, זֶה תּוֹר, שְׁוִין כְּבִיכּוֹל, ז' לר', ר' לַת', ו' לַה', זֶרֶתָא דְקְדוּשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּשִׁית מְאָה וְשִׁבְעִין שָׁנִין, מִהֶכָּא מִן שְׁמִיא, וְעַד אֲרַעָא, כִּיצַד תּוֹר, זֶרֶת וְהָיָה ה"ו תּוֹר. הַקְּדָמָת ה' ל'ו' וְאֵתְקַדְמַת ו' לַת', ת' לר', ר' לז', (שמות כח) רְבוּעַ יִהְיֶה כְּפוֹל זֶרֶת אֶרְכּוֹ וְזֶרֶת רְחִבּוֹ כְּפוֹל.

וַיֹּאמֶר קָחֶם נָא אֵלַי וְאֲבָרְכֶם, יֹאמֶר מִדְּהוּוֹ בְּפִתְגָמֵי אוֹרִייתָא מִתְּעַסְקִין, וְהוּא דָּא מְכִילְתָּא בֵּין חַכְמֵיהוּ, אֲבָרְכִינוּן, וְרָזָא (בראשית לב) וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב. וַיֹּאמֶר (דף רטו ע"א) לְמָה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמִי, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב, מִנֵּינָא דָּא, לְמִנֵּינָא קְדָמִיתָא דְקָמִיָּה, כְּדִפְרִישְׁנָא בְּאַתְרֵיהָ.

וְרָזָא אַחֲרָא, וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַגּו' וַיֹּאמֶר לְמָה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמִי וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ שֵׁם, הָא לֹא עֲתִיד, אֲלֵא בְּזִכּוֹתָא דְזֶה, לְבָרְכָהוּוֹן. וְרָזָא סְגִיָּאָה תְּנִינָא, בְּאַתְרָה דְהֵאֵי קָרָא, אֲבָל לֹא אֲתִינָא לְקַמֵּן דְלֹא לְאַשְׁמוּעִינָן הֵאֵי קָרָא דְאַמְרָנָא, מִקָּמִיָּה דְאַמִּינָא לְךָ דְאַתְקִרִיאת

(ה) זֶה סִינֵי מִפְּנֵי ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה עַל יַדֵּי מֹשֶׁה, (שְׁמוֹת
 לב) כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ, (שְׁמוֹת טו) זֶה
 אֵלַי וְאֶנְוָהוּ. הַתּוֹרָה הָיְתָה יוֹרֶדֶת
 מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מִזְקֵן וְגו', וְלִכֵּן
 אֵינְךָ מוֹצֵא כְּמוֹתוֹ, וְכִשְׁיָהוּ
 בְּגִלוֹת כָּל זְמַן הַחֲרָפֵן הַזֶּה,
 יִזְדַּקְנֶנּוּ, וְלֹא יוּכְלוּ לִרְאוֹת פְּנֵי
 שְׁכִינָה עַד שֶׁתֵּבֵא בָהֶם רוּחַ
 אַחֲרָת.

מִקֶּדֶם לִכֵּן נִטְמָאוּ בְּאֶרֶץ הַעַמִּים
 וְלֹא הָיוּ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁהָיוּ
 צְרִיכִים לְלַכֵּת, וַיֵּשְׁבוּ זְמַן רַב בֵּין
 נְכָרִים דוֹר אַחֲרֵי דוֹר וְלִמְדוֹ
 מִדַּרְכֵיהֶם. כְּשִׁישׁוּבוּ פְּנֵי הַשְּׁכִינָה
 לְאֶרֶץ, בְּתַחֲלָה לֹא יוּכְלוּ לִרְאוֹת
 פְּנֵי שְׁכִינָה עַד שֶׁיִּתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רוּחוֹ לָהֶם.

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח, (יחזקאל לו) וְאַתָּה
 רוּחִי אֲתָן בְּקַרְבְּכֶם. וְאַחֵר כֶּף,
 וְעֵשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ
 וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעֵשִׂיתֶם. מֵאַחֵר
 שִׁיתֵן רוּחוֹת בְּכֶם וְגַם קִדְשָׁה,
 בְּדַרְכֵי תִלְכוּ וְתִתְהַלְכוּ.

לֹא יוּכַל לִרְאוֹת. רַבִּי אֲבָא פְּתַח
 וְאָמַר, (מְשַׁלִּי י) בְּאוֹר פְּנֵי מְלַךְ חַיִּים
 וּרְצוֹנוֹ כְּעַב מְלָקוֹשׁ. כְּשִׁיקְבְּלוּ פְּנֵי
 שְׁכִינָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וַיִּתְעַסְקוּ בְּאוֹתָן מְרַכְּבוֹת שֶׁמֶהֵן
 חַיּוֹת הָעוֹלָם.

בֹּא רְאֵה, לֹא תִמְצָא בְּפִסְוִיקִים
 הִלְלוּ כָּלֶם לְשׁוֹן אֵלָא לְאַנְשִׁים,
 (תהלים עא) גַּם לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּהְיֶה
 צְדָקְתְּךָ. וְלֹא תִמְצָא בְּפִסְוִיקִים
 הִלְלוּ בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשׁוּם
 כֶּף לְשׁוּבוֹ לְאֶרֶץ וַיִּתֵּן בָּהֶם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ חֲכָמָה,
 לְשׁוֹנֵם תִּהְיֶה תְּמִיד. (עַד כִּאֵן אֵינוֹ מִן

הוהר)

כֶּף יִתּוּבוֹן לְאֶרְעָהוֹן, וַיְהִי
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחַ חֲכָמָתָא בְּהוֹן, לִישְׁנָא

אֲוִרִייתָא זֶה. כְּתִיב, (שׁוֹפְטִים ה) זֶה סִינֵי מִפְּנֵי ה'
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, כִּד אֲתִיְהִיבֵת אֲוִרִייתָא עַל
 יָדָא דְּמֹשֶׁה, (שְׁמוֹת לב) כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ (שְׁמוֹת
 טו) זֶה אֵלַי וְאֶנְוָהוּ, אֲוִרִייתָא הָיְתָה נִחְתַּת מִן
 קַמֵּי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל.

וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מִזְקֵן וְגו', וּבְגִין דָּא, לֹא
 אֲתָ מִשְׁפַּח דְּכַוּוֹתִיהָ, וְכִד יְהוֹן
 בְּגִלוֹתָא כָּל זְמַנָּא חֲרוּבָא הָדִין, סִיבּוּ. לֹא
 יְכַלִּין לְמַחְזֵי אִפִּי שְׁכִינָתָא, עַד דְּתִיתֵי רוּחָא
 אַחֲרָא בְּהוֹן.

מִקֶּדֶם דְּנָא אִסְתְּאִיבוּ בְּאֶרֶע עַמְמֵיָא, וְלֹא
 הוּוּ בְּנִימוּסֵי אֲוִרִייתָא. כְּמָה דִּיהוֹן
 פְּהִיל לְמִיְהוּ, וְתָבוּ עַדְנָא סְגִי בִינֵי נְכָרָאִין,
 דְּרָא בְּתַר דְּרָא, וְאוּלִּיפּוּ מִן אֲרַחֲיָהוֹן, כִּד
 יִתּוּבוֹן אִפִּי שְׁכִינָתָא לְאֶרְעָהוֹן, בְּקִדְמִיתָא
 לֹא יְכַלִּין לְמַחְמֵי אִפִּי שְׁכִינָתָא, עַד דְּיִהִיב
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחָא דִּילִיָּה לְהוֹן.

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח, (יחזקאל לו) וְאַתָּה רוּחִי אֲתָן
 בְּקַרְבְּכֶם, לְבִתָּר וְעֵשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר
 בְּחֻקֵי תִלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעֵשִׂיתֶם, מִן
 בְּתַר דְּיִהִיב רוּחִין בְּכוּן וּקְדוּשָׁה, בְּנִימוּסֵי
 תִּתְהַכּוּן וְתִתְהַכּוּן.

לֹא יוּכַל לִרְאוֹת, רַבִּי אֲבָא פְּתַח וְאָמַר, (מְשַׁלִּי
 טז) בְּאוֹר פְּנֵי מְלַךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעַב
 מְלָקוֹשׁ, כִּד יִסְבְּרוּן אִפִּי שְׁכִינָתָא דְּקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וַיִּתְעַסְקוּן בְּאֵינוֹן רְתִיכִין דְּמִנְהוֹן
 חַיּוֹן דְּעֵלְמָא.

תָּא חֲזִי, לֹא תִשְׁפַּח בְּהֵנִי קְרָאֵי כְּלָהוֹן
 לִישְׁנָא, אֵלָא לְאַיְנִישׁ, (תהלים עא) גַּם
 לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּהְיֶה צְדָקְתְּךָ. וְלֹא אֲתָ

מִשְׁפַּח בְּהֵנִי קְרָאֵי בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחַ חֲכָמָתָא בְּהוֹן, לִישְׁנָא